

mert Horváth Attila és Mihály Ottó szerkesztésében még az esemény előtt sikerült megjelentetni a legtöbb előadás teljes szövegét tartalmazó kötetet.²

A konkrét adatok kedvelői elől nem kívánom elhallgatni a rendezvény néhány "külső" paraméterét. Az eseményre 1988. augusztus 21. és 24. között került sor Pécssett. 16 ország 46 tudósa regisztráltatta magát hivatalosan (az előzetes érdeklődők száma még nagyobb volt). A korábban említett nevelésfilozófusok hazáján kívül érkeztek vendégek Bulgáriából, Csehszlovákiából, Franciaországból, Lengyelországból, Nyugat-Berlinből, Portugáliából, Spanyolországból, Svédországból, Szudánból. Örvendetes tény, hogy az előadók mintegy fele a tengerentúlról, az Egyesült Államokból és Kanadából jött, de legalább ennyire fontos, hogy az Európa Tanács oktatásügyi kérdésekkel foglalkozó szerve (OECD) hivatalosan képviseltette magát.

A két szekció utolsó ülésén számos ajánlást fogadtak el a jelenlévők. Köztük volt az a teljes konszenzust tükröző javaslat, hogy hasonló konferenciákat a jövőben rendszeresen tartsanak. Ezeknek megszervezésére, a keleti-nyugati nevelésfilozófiai párbeszéd folytonossá tételére ügyvivő bizottság (Steering Committee) alakult, melynek elnökéül a konferencia plénuma Mihály Ottót kérte fel.

SZÜCS ÁGNES

A NEMZETKÖZI NEVELÉSTÖRTÉNETI KONFERENCIA X. ÜLÉSE

Idén július 25—28. között a Finnország keleti vidékén fekvő észak-karéliai egyetemi városban, Joensuu-ban rendezték meg az ISCHE (International Standing Conference for History of Education) X. kongresszusát. Mivel a IX. nemzetközi kongresszusnak tavaly Pécs adott otthont Komlói Sándor vendégszerető irányítása mellett, a magyar pedagógus körökben már nem cseng olyan ismeretlenül a neveléstörténészek évi konferenciájának a híre.

Megalakulásakor a Nemzetközi Neveléstörténeti Konferencia európai szervezetként indult, de az utóbbi években egyre több szakember érkezik más földrészekről is az éves találkozókra. Az idén az európai vendégek után az amerikai küldöttség volt a legnépesebb.

²Horváth, A.—Mihály, O. (Ed.): Philosophy of Education — Bridge or gulf between East and West. International Conference of Educational Philosophers. Budapest, 1988. Országos Pedagógiai Intézet. 258 pp.

Az eddigi ISCHE konferenciákon való magyar részvételt (1-2 fő) az idej finnországi messze túlszárnyalta, még soha ennyi magyar szakember nem utazott nemzetközi neveléstörténeti konferenciára hazánk határain túl. Vitathatatlan, hogy a tavalyi pécsi sikeres tanácskozás is szerepet játszott ebben.

A konferencia "A pedagógus pálya társadalmi szerepe és történeti változásai" főtémát tárgyalta, s ezen belül a következő témák köré szerveződtek a szekcióülések (rövidítve):

1. A különböző tanítási tevékenységek története (óvodai nevelésben, általános és középiskolában, szakoktatásban, konzultációs oktatásban...).
2. A tanárok társadalmi helyzete különböző országokban és korokban.
3. Az iskolázottsági szint és a tanárképzés színvonala történeti összefüggésben.
4. A tanárok életszínvonala, anyagi kilátásai különböző történelmi viszonyokban (alkalmazás, fizetés, karrier stb.).
5. Kutatások, kreatív tevékenységek, pedagógiai reformok alakulása, tanárok kezdeményezései.
6. Férfi és nő tanárok a neveléstörténetben, a tanári pálya elnőiesedése.

Mint azt a szekcióülések gazdag témái jelzik a konferencia résztvevői nagyon sok érdekes, gazdag forrásanyagra épülő előadást hallgathattak meg. Egy-egy a nemzetközi összehasonlításra lehetőséget nyújtó előadás után a vita nem fejeződött be a plenáris, ill. szekcióülések végeztével. Nemegyszer bábeli nyelvzavarban, angolul, németül és franciául is folyt egyszerre. (A konferencia ezen a három nyelven fogad el előadásokat, míg a plenáris ülések és központi előadások nyelve gyakorlatilag az angol.)

A neveléstörténeti kongresszussal egy időben tartotta az Óvodatörténeti Nemzetközi Munkacsoport V. ülését, melyen a kisdedővő foglalkozás történetét tárgyalták meg.

A pedagógiai kérdések iránt fogékony soknemzetiségű tudós társaságban új és újabb igények fogalmazódtak meg közös kutatásra, együttes munkára. A már működő két munkacsoport mellé ("Felvilágosodás kora", ill. "Óvodatörténet") két új alakult. Az egyik a "Nemzetközi Cseré"-vel, a másik a "Tanárok társadalmi szerepének vizsgálatá"-val foglalkozik majd.

Valószínű, hogy a pedagógiai kérdéseket kutató elméleti szakemberek gondolatai, problémái nem térnek el lényegesen országonként, s ezért olyan magától értetődő közöttük az általános jó hangulat, mely itt Finnországban is végigkísérte a konferenciát. Észak-Karélia természeti szépségeit bemutató kirándulások is bővítették a lehetőségét a mélyebb személyes kapcsolatok kialakulásának. A joensuu-i egyetem pedagógiai tanszéke Simo Seppo professzor veze-

tésével gondos előkészítő munkával, őszinte vendégszeretettel és fáradhatatlan segítőkészséggel fogadta a több mint 100 vendéget. A konferencia programján kívül néhány érdeklődő számára azt is lehetővé tették, hogy meglátogathassák az egyetem gyakorló iskoláját az igazgatónő szakszerű vezetésével, ill. hogy megnézhessék a város néhány óvodáját. Így a konferencia résztvevői a már ismertetett témák megvitatása mellett a gyakorlatban ismerkedhettek a finn iskolarendszerrel.

1989-ben a XI. nemzetközi neveléstörténeti kongresszusnak Oslo ad ott-hont aug. 9—12. között. A norvég kötelező oktatás bevezetésének 250. évfordulója alkalmából a konferencia fő témája "Az általános iskolai oktatás és tanterv" lesz. Néhány főcím az altémákból: Az elemi oktatás céljai és az ehhez használt eszközök; Az állam és egyház kölcsönhatása a nevelésügy területén; Az írni-olvasni tudásért folyó hivatalos vagy magán, egyéni küzdelem; Különböző tantárgyak tanítása (irányelvek, módszerek, tankönyvek). A konferencia szervezői kérik, hogy a dolgozatok 1945 előtti korszakra vonatkozzanak.

Kívánatos lenne, hogy minél több magyar kutató vegyen részt az 1989-es oslói neveléstörténeti konferencián értékes, nemzetközi összehasonlítást kínáló magyar vonatkozású dolgozatokkal és emellett olyan élő idegennyelv-tudással, mellyel a magyar szakemberek valódi partnerei lehetnek külföldi kollégáknak a szakmai vitákban.

Ez annál inkább szükséges, mert a közoktatás és pedagógia területén sajnos nem tekinthető természetesnek a folyamatos nemzetközi tájékozottság. A külföldi elméletek, kísérletek, pedagógiai gyakorlat és módszerek ismerete nélkül pedig nem lehet korszerű magyar pedagógiai reformokért munkálkodni.

MÜLLERNÉ SERES ÁGOTA

VITÉZ JÁNOS EMLÉKÉV

Az esztergomi Balassa Társaság kezdeményezésére életre hívott emlékbizottság tervezte és szervezte meg a Vitéz János Emlékév programját. A rendezvénysorozat nyitánya Vitéz János születésének 580. évfordulója tiszteletére rendezett tudományos emlékülés volt Kosáry Domokos elnökletével. A megnyitó előadást Szakály Ferenc tartotta. Májusban reneszánsz koncert keretén belül Farkas Ferenc Janus Pannonius verseire komponált "Vitéz János di-